

(Continuare din pag. 9: Ion Iliescu.)

I.I.: Întâi vă mulțumesc, vă mulțumesc pentru prezență, vă mulțumesc pentru interes și pentru ceea ce faceți ca să mențineți acest mesaj proaspăt despre România și către România. Și vreau să transmit, prin dumneavoastră, tuturor cititorilor CURIERULUI ROMÂNESC cele mai calde urări! ☆

* Pentru că citasem din memorie procentul de impozit plătit de scriitoarea Astrid Lindgren, am sunat la Skattemyndigheten (Autoritatea de Impozite din Suedia) să verific această; aici nu-și amintea exact, dar mi s-a spus că probabil că a fost vorba de 102% și că acest scandal ar fi rezultat în pierderea alegerilor din 1978 de către social-democrați; am sunat și la Skattebetalarna (Contribuabilii), o asociație care activează pentru scăderea impozitului în Suedia, și nici aici nu-și amintea nimeni exact, dar aici se credea că este vorba de 111%. Timpul nu mi-a permis să studiez presa anului 1977-78. Sper s-o fac în curând și atunci vă voi oferi procentul exact. Oricum, este vorba de un impozit de peste 100% în exemplul pe care l-am dat. Astăzi, impozitul cel mai ridicat în Suedia este de 60% din venitul obținut prin muncă, dar la acesta se adaugă și impozitul pe avere: pe acțiuni, pe imobile, pe capital.

☆

DE CE INTERVIURI CU OAMENI CU PUTERE?

M-a interesat întotdeauna să întâlnesc și să interviuez personalități, "oameni cu putere", oameni care prin acțiunile lor au schimbat sau au influențat soarta unei colectivități sau a unui popor. Nu dacă aceștia împărtășesc aceleași vederi politice și sociale cu ale mele mă interesează în primul rând, ci mai ales ce anume face posibil ca aceștia să ajungă să hotărască asupra vieții altora. Au aceștia calități înăscute care-i ridică deasupra "oamenilor de rând"? Sunt aceștia doar rezultatul unor împrejurări? Ce din modul de a se manifesta al acestor "oameni cu putere" entuziasmează alți oameni, care-i urmează și care le dau și le întăresc puterea?

Am avut privilegiul să-l întâlnesc pe M. S. Regele Mihai, ba mai mult să și realizez un interviu. cu Majestatea Sa. Am fost impresionată de simplitatea purtării, de atenția cu care asculta și grija cu care răspundea fiecărei întrebări pe care o puneam, dându-mi astfel impresia că ce întrebam era remarcabil. În ciuda emoției de dinaintea interviului, m-am simțit în timpul discuției bine, ca și când stăteam de vorbă cu o persoană mai în vârstă, înțeleaptă, cu mai multă experiență decât mine și care dorea să-mi împărtășească ceva din experiența proprie, pe care eu, la rândul meu, ca ziarist, s-o transmit mai departe. M.S. Regele Mihai nu mi-a impus nici o distanță, dar ceva din atitudinea Majestății Sale emana respect și o anumită distanță totuși, dar nu stânjenitoare. A fost o zi deosebită pentru mine, ca om și ziarist, atunci când l-am întâlnit pe Majestatea Sa Regele Mihai.

Am avut privilegiul să întâlnesc un alt om cu "putere", care ar fi putut să fie și șef de stat, dar n-a vrut aceasta, care a lăsat însă amprenta existenței sale asupra societății românești zguduite de transformările anilor '90. Vorbesc desigur de domnul Corneliu Coposu. Am realizat trei interviuri cu domnul Coposu, unul din ele de peste patru ore. M-am simțit de fiecare dată destinsă, liniștită în prezența acestui erou național. Cred că puterea și fascinația asupra altor oameni exercitată de domnul Corneliu Coposu a constat în cinstea de care a dat dovadă, manifestată în aceea că n-a dorit niciodată binele său propriu, ci al tuturor.

L-am întâlnit de mai multe ori, și chiar am și realizat un lung interviu, pe domnul Emil Constantinescu. Ceea ce persistă în memoria mea de la aceste întâlniri este o senzație de revoltă provocată de repetatele gafe făcute de domnia sa, dar și distanța pe care domnul Emil Constantinescu, nu știu dacă intenționat, o crea între el și cei din jur. Mi-a făcut impresia că domnul Emil Constantinescu se

autodivinizase, uitând de fapt că este numai un om și că toți oamenii sunt muritori. M-am întrebat și dacă a existat ceva în personalitatea domnului Emil Constantinescu care să entuziasmeze, care a făcut posibil ca lumea să-l urmeze, să-l aleagă președinte, să-i dea "putere". Poate dorința alegătorilor de schimbare a societății românești? Cred că domnul președinte Emil Constantinescu a fost doar o creație a împrejurărilor.

Am dorit să realizez un interviu și cu cel care, constituțional sau nu, a primit "puterea" de la alegătorul român, devenind pentru a treia oară președintele României, cu domnul Ion Iliescu. Vream singură să află ce anume îl face apt pe domnul Ion Iliescu să ajungă pentru a treia oară să conducă destinele României.

Pentru realizarea interviului sunasem de cel puțin zece ori de la Stockholm la București, la consilierul de presă al d-ului Ion Iliescu, Corina Crețu, și cel puțin de cinci ori din București, pentru a obține un timp pentru un interviu cu Președintele României. Cu toată perseverența mea, se părea că nu voi primi acest timp.

Povestisem despre această nereușită la București la un prânz la care participase și o persoană din anturajul domnului Ion Iliescu, care s-a oferit să mă ajute să obțin acest interviu. Am refuzat, considerând că dacă nu-l obțin singură, prin calitatea mea de ziarist, nu are nici o valoare pentru mine.

Invitația primită din partea domnului Adrian Năstase, prim-ministrul României, făcută câtorva români din afara granițelor cu ocazia Festivalului Gerorge Enescu, printre care, pentru prima dată, m-am numărat și eu, mi-a dat șansa neașteptată să-l întâlnesc personal pe domnul Ion Iliescu, care invitate invitații domnului Năstase la Palatul Cotroceni. Am profitat de această ocazie și atunci când domnul Ion Iliescu, salutând pe rând invitații, a ajuns la mine, m-am prezentat și i-am spus că doresc să realizez un interviu cu domnia sa pentru publicația CURIERUL ROMÂNESC, dar că nu reușesc să trec de "sfinti". Mi-a răspuns că în zilele care urmează este foarte ocupat, dar peste câteva zile se poate găsi un timp și pentru aceasta să vorbesc cu consilierul de presă. Aceasta nu-mi dădea mari speranțe. În sala de primire de la Palatul Cotroceni invitații au stat de o parte și de alta a încăperii, iar domnul Ion Iliescu, când a intrat, a salutată și a schimbat câteva cuvinte cu fiecare invitat în parte; eu am stat pe partea stângă, partea pe care a salutată-o întâi. Vream neapărat să realizez interviu a doua zi, pentru că a treia zi dimineața păraseam România. M-am gândit să mai încerc încă o dată să obțin un timp pentru interviu de la domnul Ion Iliescu personal, în aceeași seară. Și mi-a venit o idee: am traversat sala și m-am așezat pe cealaltă parte, la coadă, astfel încât mi-a venit din nou rândul să fiu salutată. Speram ca domnul Ion Iliescu să aibe humor și să nu ia această mică stratagemă drept un act de lipsă de respect. Și domnul Ion Iliescu a avut humor! Când a ajuns la mine, m-am prezentat din nou și i-am spus că doresc să fac un interviu cu domnia sa a doua zi. Domnul Ion Iliescu m-a recunoscut, a început să rădă și mi-a spus: "Bine, mâine seară la ora 8". Împreună cu domnul Ion Iliescu era, printre alții, și doamna Simona-Mirela Miculescu, consilieră prezidențială cu probleme de politică externă, o doamnă plăcută la înfățișare și, mai ales, amabilă și naturală (amabilitatea și naturalitatea acesteia contrastau flagrant cu lipsa de amabilitate și prețiozitatea doamnei Pralong, unul din consilierii domnului președinte Emil Constantinescu, pe care o întâlnisem de două ori), care mi-a spus să sun a doua zi dimineața la serviciul de presă și să las întrebările pe care am de gând să le pun domnului Președinte.

Am sunat a doua zi la direcția de presă și am comunicat că nu am acces la un fax ca să trimit întrebările în scris, dar că le pot dicta la telefon. Am formulat ad hoc 3 întrebări, convinsă fiind că nu le voi pune numai pe acestea și sigură că domnul

Președinte nu va veni cu lista în mână ca să verifice dacă am pus întrebările de pe listă sau nu. A doua zi avea loc la Opera Română spectacolul cu opera "Oedip" a lui George Enescu. Era o operă pe care doream, atât eu cât și soțul meu, s-o vedem (lucrarea mea de licență la Universitatea din București a fost "Raportul între literatură și muzică: libretul de la Monteverdi la Enescu"; împreună cu soțul meu, văzusem mai toate operele despre care scrisesem în lucrare, chiar și "Wozzeck", dar nu "Oedip"-ul lui Enescu, pentru că acesta se pune foarte rar în scenă). Acum aveam această șansă rară! Ora pe care mi-o acordase domnul Președinte Ion Iliescu pentru interviu îmi elimina această șansă. Am găsit însă o soluție de compromis! Spectacolul la Operă a început la 18,30; ne-am dus și am văzut primul act din "Oedip", suficient cât să apreciem scenografia, să auzim vocile - cu alte cuvinte, să ne facem o părere generală despre spectacol; la 19,50, împreună cu soțul meu, arhitectul Ciupitu, eram la Palatul Cotroceni. O doamnă de la serviciul de relații cu presa (nu am primit cartea sa de vizită și nu-i rețin numele) ne-a întâmpinat cu amabilitate și ne-a comunicat că domnul Președinte n-a terminat încă discuțiile cu parlamentarii, dar că va veni; am fost serviți cu apă și cafea și lăsați să așteptăm.

Cu doi ani în urmă, într-o discuție pe care am avut-o și publicat-o în CURIERUL ROMÂNESC nr. 3/1999, cu domnul Dan Amedeu Lăzărescu, legată de viitoarele alegeri din România, la întrebarea mea directă: "Care este părerea dvs. personală despre d-ul Ion Iliescu?", domnul Lăzărescu mi-a răspuns: "Este foarte, foarte inteligent! Mult mai inteligent decât Emil Constantinescu!" Această afirmație a domnului Dan Amedeu Lăzărescu, persoană a cărei erudiție și inteligență le apreciez deosebit, îmi suna în cap în aceste momente de așteptare, și mă neliniștea puțin. Cu oameni pe care-i consider la nivelul meu de înțelegere este plăcut să discut, mă simt în largul meu și pot să schimb idei, dar față de oamenii "foarte, foarte inteligenți" mă simt crispată - poate o teamă să nu cumva să gafez. Gândul întâlnirii cu acest om, iubit de unii, urât de alții, dar de toți apreciat ca având o minte ascuțită, mă emoționa puțin, trebuie să recunosc.

Cred că pe la 21,30 (sinceră să fiu, nu mai ținem timpul, căci eram obosită, zahărul îmi scăzuse, ceea ce nu făcea chiar foarte bine diabetului meu) a intrat în salon domnul Ion Iliescu. Nu părea de loc obosit, deși fusese toată ziua în tratative cu parlamentarii. Ne-a urat bun venit și discuția, fără nici o ceremonie, a început. N-am întrebat nici despre problema proprietății, nici despre alte probleme economice și sociale acute în România astăzi, pentru că ele fuseseră puse de prea multe ori de alții. N-am pus nici întrebările pompoase pe care le lăsasem la direcția de presă (de altfel, d-ul Iliescu mi-a spus că n-a apucat să le vadă), ci am improvizat pe loc. Discuția a fost plăcută; domnul Ion Iliescu era degajat, calm, curtenitor, fără aroganță sau distanță prezidențială; răspunsurile au venit firești, oglinzind, evident, concepțiile politico-sociale ale domniei sale, care în mare parte sunt diferite de ale mele, nu mai puțin atunci când este vorba de "virtutea modelului suedez". Trebuie însă "să-i dau cezarului, ce-i al cezarului" și să recunosc că domnul Ion Iliescu este un om inteligent, care știe să-și expună și să-și susțină convingător concepțiile despre societate. Calmul și siguranța pe care le degaja erau, cred eu, create și de experiența care o aduce un al treilea mandat de președinte, dar și de vârstă, care aduce cu ea, înțelepciunea. Am plecat de la acest interviu convinsă că împrejurările care l-au ajutat pe domnul Ion Iliescu să fie ales președintele României pentru a treia oară au fost din plin susținute de capacitatea sa intelectuală. Domnul Președinte Ion Iliescu mi-a spus că "Președintele României nu are voie să fie membrul vreunui partid". Sper ca domnul Ion Iliescu să fie, în acest mandat, președintele tuturor românilor, spre binele României.

Silvia Constantinescu.